

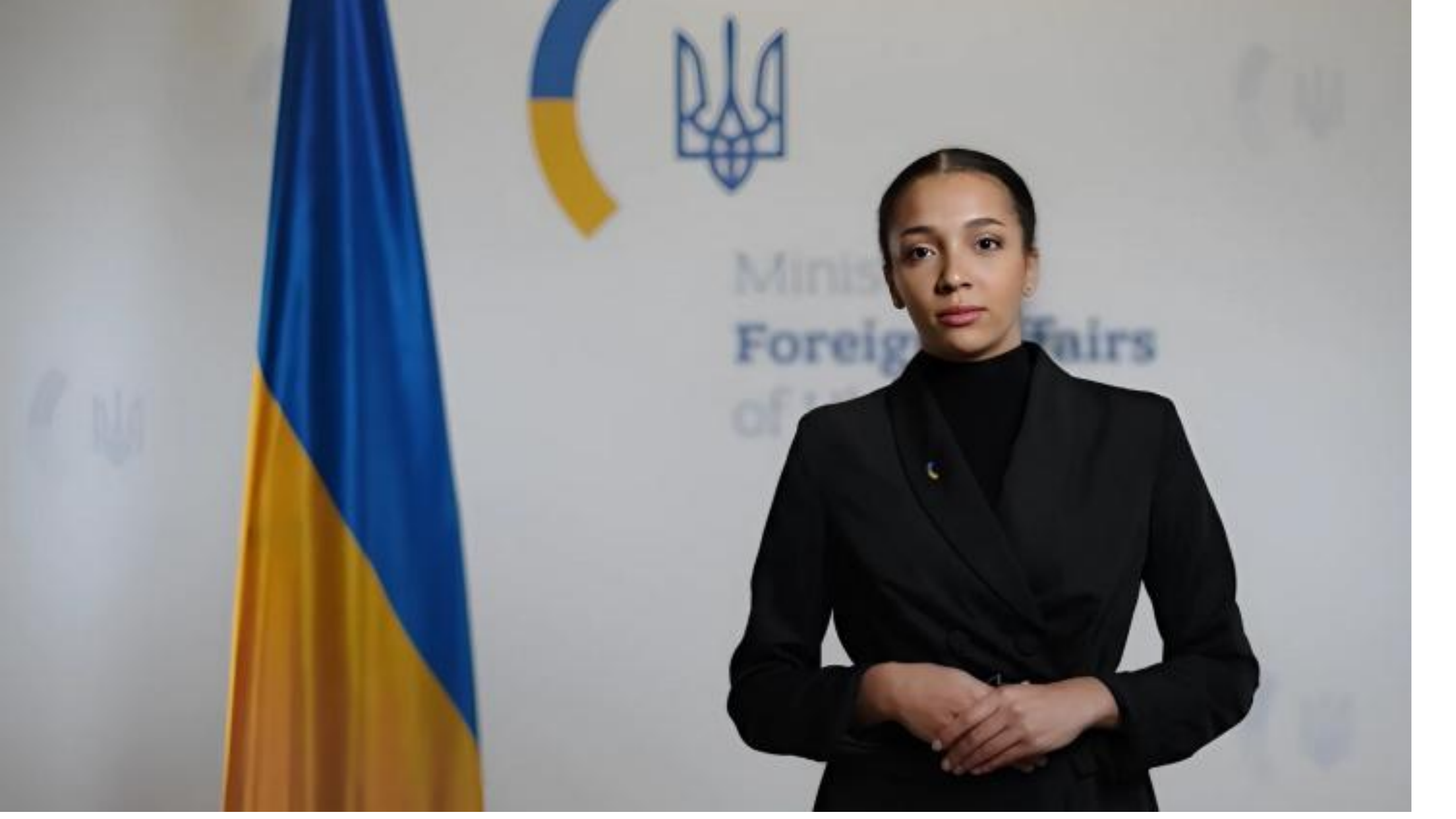

Digitālā transformācija un tās ietekme uz darba tirgu

"NĀKOTNES EUROPASS: JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBAI
LATVIJĀ UN EIROPĀ"

Evija Mirķe, Ph.D.
13.02.2025

Attēls: Mākslīgais intelekts (12.02.2025 gamma.app)

Digitālā transformācija

1 Jēdziens

= inovācija
= digitālo tehnoloģiju
izmantošana, lai pilnībā mainītu
to, kā organizācija darbojas
(RTU, 31.01.2025)

2 Ietekme

Uz visām ekonomikas nozarēm
un cilvēku ikdienu, darbu un
saziņu (NAP 2027)

3 Vīzija

Labvēlīga un moderna dzīves telpa,
kas ir balstīta mūsdienu tehnoloģiju
izmantošanā un attīstītās sabiedrības
spējās savu labklājību un
tautsaimniecības izaugsmi veidot
efektīvi, pielietojot digitālo
tehnoloģiju iespējas, kā arī attīstot
radošo potenciālu. (NAP 2027)

Pirms 100 gadiem ...

1

1920–tie gadi

Rūpnieciskā revolūcija

2

Tehnoloģiju loma

Mehanizācija

3

Darba apstākļi

Garas darba stundas, bīstami darba apstākļi

Pirms 50 gadiem ...

1970–tie gadi

Automatizācijas sākums un datoru ieviešana

Attēls: <https://www.hnf.de/en/permanent-exhibition/exhibition-areas/computers-in-business-and-professions-1970-to-1980.html>

Pieaugošā sieviešu loma

Gan rūpnīcās, gan birojos

Attēls: <https://p4r4f7y4.delivery.rocketcdn.me/wp-content/uploads/2018/01/959103220.jpg>

Pirms 30 gadiem ..

1990-tie gadi

Personālie datori

Interneta un personālo datoru izplatība un pieejamība

Globalizācija

Internets = informācija
Brīvāka migrācija
Atvērtas robežas

Pirms 20 gadiem ..

2000-tie gadi

Mobilās tehnoloģijas

Viedtālrunis ar kameru. Sociālie tīkli

E-komercija

1995 - Amazon, eBay

2000 - ASV tiešsaistes tirdzniecība >25 miljardi USD

2008 - 1.pirkums ar viedtālruni

Digitālā transformācija šodien

Mūsdienu tehnoloģijas

Mākslīgais intelekts. Lietu internets

1

Jaunas prasmes

Pieaug pieprasījums pēc digitālajām prasmēm
"Soft" skills

2

Darba vide

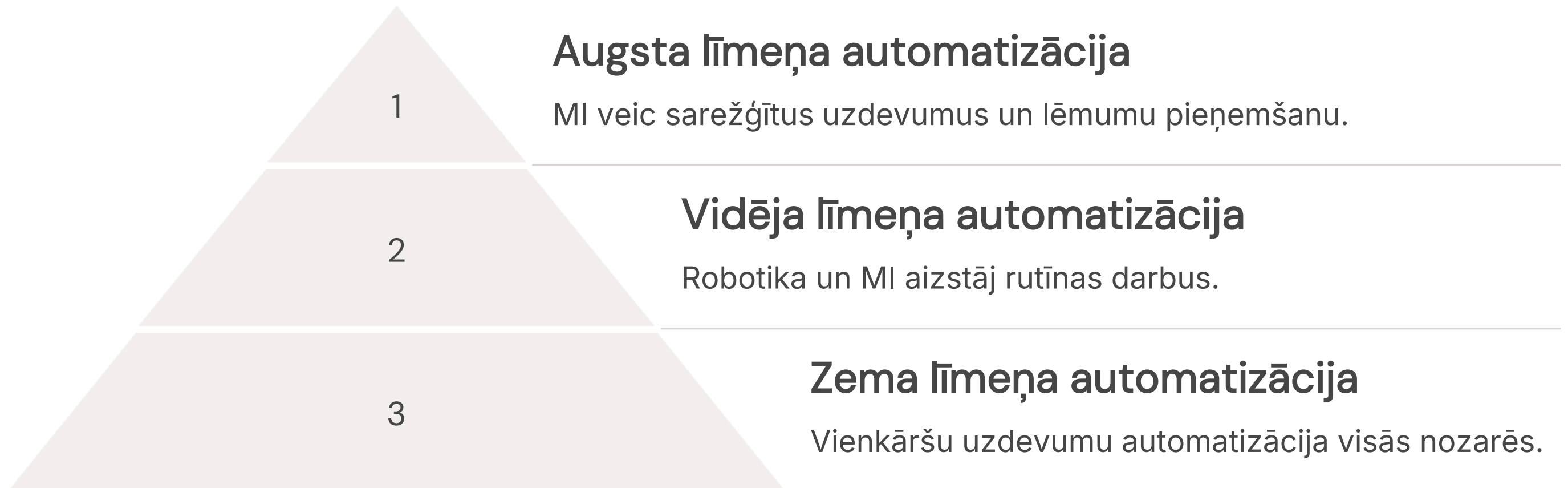
Attālinātais darbs
Elastīgs darba laiks

3

Automatizācija un mākslīgais intelekts

Digitālās prasmes un izglītība

1

Augsta līmeņa prasmes

Darbs ar lielajiem datiem, MI un kiberdrošība.

2

Vidēja līmeņa prasmes

Programmēšana, digitālais mārketingas.

3

Pamata digitālās prasmes

Datoru lietošana, tiešsaistes komunikācija.

Darba vietas nākotne

1 Jaunas profesijas

MI ētikas speciālisti
Virtuālās realitātes
dizaineri

2 Automatizācija

Rutīnas darbi tiks
automatizēti

3 Elastība

Darbā
Studijās

Digitālā transformācija dažādās nozarēs

Veselības aprūpe

Telemedicīna un
MI diagnostikā

Finanses

Blokķēdes un
automatizēta
tirdzniecība

Ražošana

3D druka un
viedās rūpnīcas

Sociālās un ekonomiskās sekas

Digitālā plaisa

Ienākumu nevienlīdzība

Sociālā [ne]mijiedarbība

Digitālās transformācijas izaicinājumi

Datu drošība

Kiberuzbrukumu risks

Tehnoloģiju integrācija

Esošo sistēmu modernizācija

Kultūras maiņa

Pretestība pārmaiņām

Regulējumi un politika

1

Datu aizsardzība

2

Digitālās prasmes

Valsts atbalsta programmas

3

Inovāciju veicināšana

Pasaules ekonomikas forums'24 par izmaiņām darba tirgū

1

Prasmju attīstība, mūžizglītība

Prasme mācīties

2

Automatizācija, digitalizācija, MI

Jaunas darba vietas / samazinās tradicionālās

3

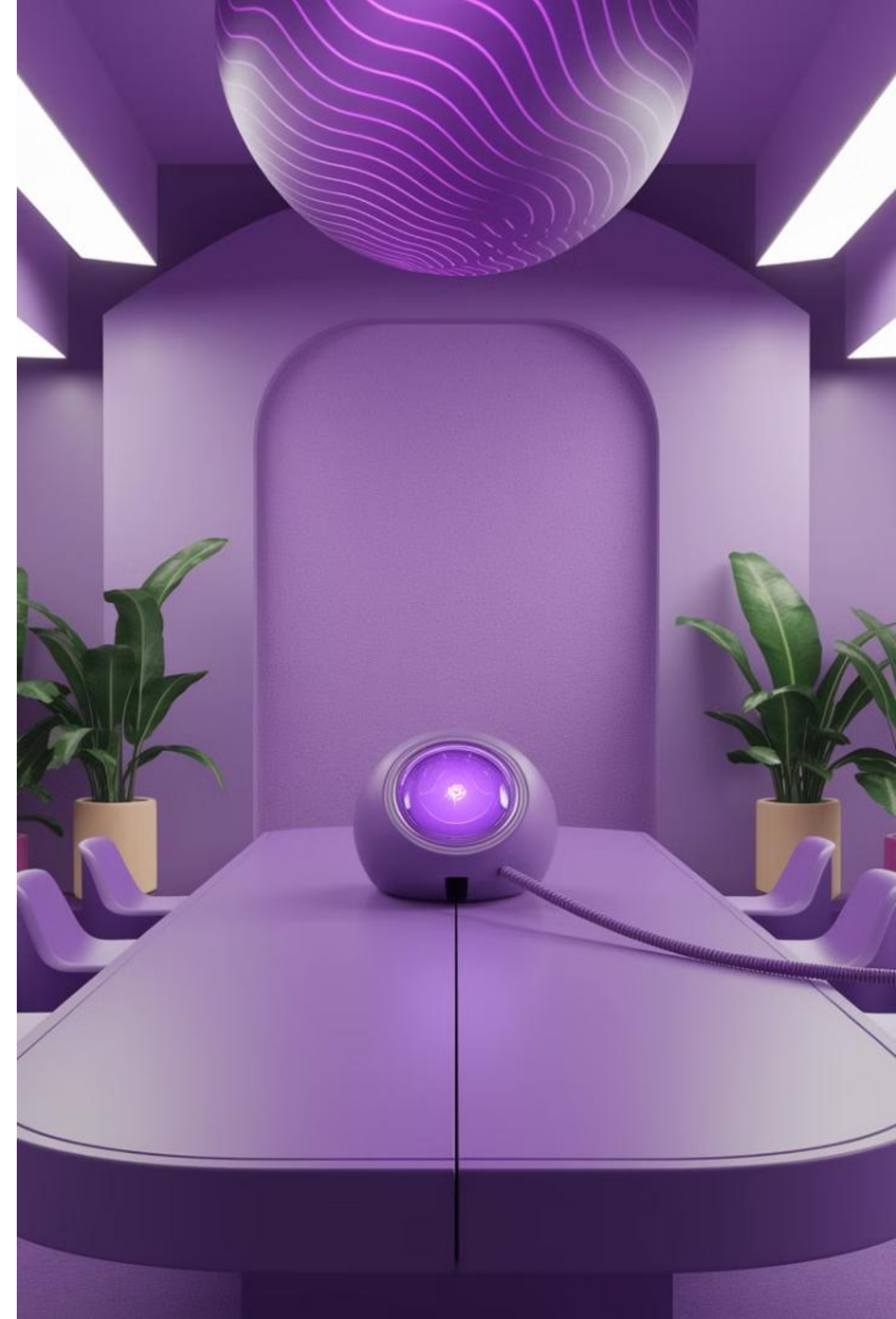
Darba tirgus elastība

Hibrīddarbs, hibrīdsapulces, hibrīdmācības...

4

Demogrāfiskās izmaiņas

Nevienlīdzības risks

Ziņojums "Future of Jobs Report 2025" (07.01.2025)

Mūsdienu tehnoloģijas

MI un informācijas apstrādes tehnoloģijas ietekmēs 86% uzņēmumu

1

Straujāk augošās profesijas

Mākslīgā intelekta speciālisti, lielo datu analītiķi, atjaunojamās enerģijas inženieri, kibernetikas eksperti un finanšu tehnoloģiju inženieri

2

Prasmju apguve

39% pašreizējo prasmju klūs novecojušas (2030)
aptuveni 59% darbinieku būs jāpārqualificējas

3

Ko secināt?

1

Nepārtraukta attīstība

Digitālā transformācija ir nepārtraukts process

2

Pielāgošanās spēja

Elastība un mūžizglītība

3

Cilvēciskais faktors

Ētiskie aspekti

Laiks diskusijai

Kontakti (mācības par mākslīgo intelektu)

Evija.mirke@rtu.lv
t. 26552349

Attēls: Mākslīgais intelekts (12.02.2025 gamma.app)